

HAKA

Eesti Hariduse
Kvaliteediagentuur

Täienduskoolitusasutuse õppekavarühma kvaliteedi hindamine

OÜ Kristo Krumm Koolitused
Õppekavarühm juhtimine ja haldus

HINDAMISARUANNE

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks“

2023

Täienduskoolitusasutuse nimi (jur)	Osaühing Kristo Krumm Koolitused
Veebilehe aadress	https://kristokrumm.ee/
Kontaktisik koolitusasutuses	Kristo Krumm
Hindamiskomisjon	<p>Indrek Jänes - Indrek on omandanud EBS-s Rahvusvahelise ärijuhtimise eriala (BA) ja Tartu Ülikoolis Strateegilise juhtimise magistri. Indrek on Tallinna Majanduskoolis olnud ärimõtte õppetooli juhataja ja lektor 7 aastat ning tegelema seal ka õppekavade arendamisega. Lisaks on ta osalenud HAKA kutseõppe kvaliteedi hindamiskomisjonides ning Kutsekoja mitme kutsestandardi koostamise töörühmas.</p> <p>Kaire Takjas - Kairel on pedagoogika ja algõpetuse meetodika magistrikraad Tallinna Ülikoolist. Täiskasvanute koolitamisega on Kaire tegelema juba alates 2008. aastast, koolitavateks teemadeks on peamiselt teenindus ja müük. Ta on praktik, kes on aastaid töötanud teenindus- ja müügivaldkonnas ning juhtinud meeskondi mitmetes organisatsioonides (nt Starman, Telia Eesti). Koolitajatööd alustas Kaire sisekoolitajana olles Eesti ühes suurimas telekommunikatsiooni- ja teenindusettevõttes teenindus- ja müügitreener, hiljem on ta konsulteerinud erinevaid ettevõtteid ning viinud läbi tellimus- ja avatud koolitusi. Kaire on Eesti Sisekoolituse Arendamise Liidu üks asutajatest, on loonud ja arendanud erinevaid õppekavasid. Käesoleval hetkel on Kaire KTKoolitused OÜ osanik ja koolitaja-konsultant, tal on täiskasvanute koolitaja kutse, tase 6.</p>
Hindamiskoordinaator	Trine Tamm
Hindamisperiood	september-november 2023
Valimi õppekavad	1. Alustava ettevõtja koolitus

HINDAMISVALDKONDADE HINNANGUTE KOONDTABEL

Hindamisvaldkonnad	Koondhinnang hindamisvaldkonnale
1. Õppekava ja õppekavaarendus	<i>Nõuded on põhiosas täidetud</i>
2. Õppimine ja õpetamine	<i>Nõuded on põhiosas täidetud</i>
3. Koolitajad	<i>Nõuded on täidetud</i>
4. Ressursid	<i>Nõuded on põhiosas täidetud</i>

Sisukord

Sissejuhatus	3
Õppekavarühma juhtimine ja haldus analüüs hindamisvaldkondade lõikes	5
I ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS	5
II ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE	8
III KOOLITAJAD	14
IV RESSURSID	15

Sissejuhatus

Täienduskoolitusasutuse õppekavarühma kvaliteedi hindamine on täienduskoolitusasutuse õppekavade ning nende alusel toimuva õppe ja õppealase arendustegevuse hindamine õppekavarühmas. Hindamist teostab Eesti hariduse Kvaliteediagentuur (edaspidi HAKA). Hinnatakse, kas kvaliteet vastab [täiskasvanute koolituse seaduses](#) (TäKS) ja [täienduskoolituse standardis](#) määratletud täienduskoolituse kvaliteedi nõuetele ning [HAKA juhendis](#) sätestatud kvaliteedikriteeriumitele.

Hindamise eesmärgiks on anda täienduskoolitusasutusele soovitusi õppe kvaliteedi parendamiseks õppekavarühmas ja tunnustada parimat kvaliteeti.

Hinnatavate õppekavade valiku on teinud HAKA asutuse veebilehel olevate koolituspakkumiste seast. Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitusid õppe kvaliteedi parendamiseks. Komisjoni töö aluseks on täienduskoolitusasutuse esitatud õppekavarühma eneseanalüüs ja selle lisad, asutuse veebilehel olev teave ning vestlustel kogutud informatsioon.

Õppekavade ja õppe kvaliteeti analüüsitakse **4 hindamisvaldkonna** alla kuuluva **8 kriteeriumi** lõikes. Kriteerium on nõue, mille täitmist hinnatakse. Kriteeriumite all on toodud **suunised**, mis sisaldavad näiteid selle kohta, mida kriteeriumi hindamisel arvesse võetakse.

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus,
- õppimine ja õpetamine,
- koolitajad,
- ressursid.

Hindamiskomisjon toob oma aruandes iga hindamisvaldkonna lõikes välja tugevused, parendusvaldkonnad koos soovitustega õppe kvaliteedi parendamiseks ning arenguvõimalused:

- **Tugevustena** on välja toodud head tavad, uuenduslikud lahendused jne, mis on andnud soovitud tulemusi ja seeläbi õppele lisaväärtust. Tugevused on enamasti kui nõuetele vastavus.

- **Parendusvaldkonnad ja soovitused** viitavad mittevastavustele või vajakajäämistele hindamiskriteeriumi nõuete täitmisel. Parendusvaldkonnad mõjutavad hindamisotsuse kujunemist.
- **Arenguvõimalused** on komisjoni soovitused arendustegevusteks, mis ei sisalda mittevastavust nõuete täitmisel ning mille arvestamine või mitteamvestamine on koolitusasutuse otsustada. Arenguvõimalused ei mõjuta lõpphinnangu kujunemist.

HAKA täienduskoolituse hindamisnõukogu kaalub hindamiskomisjoni hinnanguid hindamisvaldkondadele ja hindamisaruandes välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning võtab vastavalt **HAKA juhendis** sätestatud põhimõtetele vastu ühe järgmistest hindamisotsustest: a) asutus on positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamise ja talle on antud kvaliteedimärk; b) asutus on positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamise; c) asutus ei ole positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamist.

ÜLEVAADE HINDAMISPROTSESSIST

Asutus kooskõlastas HAKAga kvaliteedihindamise aja ja hindamiskomisjoni koosseisu 29.08.2023

Hindamiskomisjon sai asutuse õppekavarühma eneseanalüüsi koos lisadega 19.09.2023

Tagasiside asutuse eneseanalüüsi aruandele: Asutus on eneseanalüüsi koostamisel järginud eneseanalüüsi vormi struktuuri ning andnud vastused kõigile kaheksale kriteeriumile. Kirjapandu on üldiselt arusaadav, aga lühiülevaade, kuidas ja mis alusel on õppekavad koostatud ning õppeprotsess kavandatud ja rakendatud, on jäänud väga napisõnaliseks ning esinevad vastuolud veebilehel olevas õppekavas ning eneseanalüüsis esitatud õpiväljundites. Sellest tulenevalt tuli komisjonil vestluse käigus koolitajalt küsida suurel hulgal lisaküsimusi, et mõista õppeprotsessi terviklikkust ning hinnatava õppekava vastavust täienduskoolituse standardile.

Vestlus asutuse esindajatega toimus 03.10.2023

HAKA saatis esmase hindamisaruande asutusele 02.11.2023

Asutusel ei olnud täiendavaid kommentaare aruandele

HAKA edastas lõpliku hindamisaruande asutusele 14.11.2023

TÕENDID

Komisjoni hindamisaruanne põhineb järgmistel tõenditel:

- Ettevõtte poolt koostatud eneseanalüüs
- Õppekava koopia veebilehelt (seisuga 19.09.2023)
- Näidis koolitusasutuse poolt väljastatud tunnistusest 1
- Näidis koolitusasutuse poolt väljastatud tunnistusest 2 (edastatud 03.10.2023)
- Intervjuul kogutud vastused

Õppekavarühma juhtimine ja haldus analüüs hindamisvaldkondade lõikes

I ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS

1. Õppekavad on ajakohased ja nende arendusprotsess on tõendus põhine.

Suunised: Asutusel on olemas õppekavade väljatöötamise ja arendamise põhimõtted ja neid rakendatakse praktikas. Õppekava on välja töötatud sihtrühma ja/või tööturu vajadustest lähtuvalt. Kus võimalik, toetatakse valdkondlikele uuringutele (nt OSKA), ja kus asjakohane, lähtutakse valdkondlikest regulatsioonidest (nt määrused, rahvusvahelised standardid) või kutsestandarditest. Asutuses vaadatakse regulaarselt üle õppekavad, selgitatakse välja nende arenguvajadused, kasutades õppijate, koolitajate jt osapoolte (nt tööandjad) tagasisidet, ning uuendatakse õppekavasid, püüeldes parima kvaliteedi poole. Potentsiaalsele õppijale kättesaadav informatsioon veebilehel või muul avalikkusele kättesaadaval meediaplatformil õppekava kohta on asjakohane.

ANALÜÜS

Koolitusasutus on loonud õppekava "Alustava ettevõtja koolitus", mis kuulub juhtimise ja halduse õppekavarühma ning on hindamisaruandes hinnatavaks õppekavaks. Vestlusel koolitajaga selgus, et koolitusel osalejaks (edaspidi õppija) on tavaline inimene, kes planeerib karjääripöörat sooviga proovida kätt ettevõtluses. Koolitusele on võimalik registreeruda kõikidel inimestel, sh Töötukassa suunamisega. Tavapäraselt on tegemist õppijatega, kes soovivad saada Töötukassalt rahalist tuge ettevõtlusega alustamiseks, mille tarbeks tuleb esitada äriplaani. Teise osa õppijatest moodustavad inimesed, kellel on tahtmine saada lisateadmisi ettevõtlusest ning kolmanda grupi moodustavad inimesed, kellel on juba konkreetne soov spetsiifilisemate teadmiste järele (nt raamatupidamine turundus, tootearendus jne).

Asutuse eneseanalüüsis ja õppekavas on kirjas, et OÜ Kristo Krumm Koolitused pakub 70 akadeemilise tunni mahuga Alustava ettevõtja koolitust. Koolituskava loomine sai ajendi koolitaja, st Kristo Krummi eelnevatest kogemustest, olles koolitanud Eesti Töötukassa tellimisel alustavaid ettevõtjaid mitmete teiste ettevõtete/organisatsioonide tellimisel, sh Projektiekspert, Tallinna Tehnikaülikool. Õppekava loomisel on võetud aluseks koolitaja eelnevad kogemused, õppematerjalid ning Töötukassa nõudmised antud koolituse pakkumiseks. Koolituskava on loodud koostöös koolitaja partneritega. Hinnatav õppekava koostati 2011. aastal Töötukassa poolse tellimusega. Õppekava koostamise juures olid nii koolitaja kui ka 6-7 õppejõudu TalTech-ist, kes koostasid õppekava ning jagasid omavahel ära õpetatavad teemad. Mõne aja möödudes loobus TalTech õppekava õpetamisest, mille järgselt jätkas hinnatav asutus koolituste pakkumist iseseisvalt. Koolitaja hinnangul mõjutab õppekava arendust Töötukassa poolsete nõudmiste muutumine seoses muudatustest äriplaani struktuurses ülesehituses. Aeg-ajalt (mitte perioodiliselt) on koolitaja saanud Töötukassa poolt suuniseid õppijate tagasisidest ning tuginedes sellele informatsioonile saab koolitaja parema ettekujutuse õppija vajadusest ja seeläbi oskab paremini suunata enda fookust. Eneseanalüüsist tuleb esile, et osalejate eelnevad teadmised, oskused ja ootused on olnud sisuliselt ühesugused. See tähendab, et koolituskavas endas ei ole tulnud teha suuri muudatusi, kui siis vaid on tehtud muudatusi maksuseaduste ning äriseadustiku muudatuste tõttu. Loomulikult on vajadus olnud ka kohandada koolituse sisulist osa vastavalt osalejate äriideedele ja

nende eelnevale kogemusele. Seega on koolitaja poolt loodud koolituskava baseerunud üldlevinud ja rahastajate nõudmistele, tuginedes nende vastavatele ootustele. Õppekava arendustegevuse näitena tõi koolitaja esile korona perioodi, kus kaks õpilast esitasid suhteliselt sarnase idee Töötukassale rahastamiseks. Lõpptulemusena üks sai toetase, aga teine mitte. Seejärel toimus koolitaja ja Töötukassa vahel mõttevahetus kriitilistest elementidest/hindamiskriteeriumitest, mida Töötukassa hindamisprotsessis arvesse võtab. Selle tulemusena sai koolitaja piisavalt informatsiooni selleks, et juba uue grupiga midagi teistmoodi teha. Lisaks on koolitaja osalenud Töötukassa läbiviidavates teatud regulaarsusega kokkuvõtteseminarides, kust on saanud piisavalt sisendit arendustegevuse korraldamiseks. Kolmandaks tõi koolitaja vestlusel esile, et kui muutus Töötukassa äriplaani formaat, siis kutsuti koolitajad kokku ning viidi läbi põhjalik infovahetus muudatuste osas, mida koolitusprotsessis silmas pidada. Vestluse käigus selgitas koolitaja, et teatud muudatusi on tehtud ka koolitatavate ootuste põhjal. Näiteks koolitaja tõi esile suurenenud huvi turunduse valdkonnas (sotsiaalmeedia alased teadmised). Selle valdkonnas tuli ka koolitajal esmalt ennast harida ning sellele järgnevalt juba luua õppekavas seosed turunduse valdkonnaga. Sarnaselt eelmisele näitele on suurenenud koolitatavate huvi maksuteadlikkuse osas ning koolitajal on olnud vajadus teha arendustegevust ka selles valdkonnas. Tuginedes eelpool kirjeldatule järeltab hindamiskomisjon, et asutus küll teostab arendustegevusi õppekavas, kuid selles puudub kindel regulaarsus ja süsteemsus.

Asutuse veebilehel on lisaks hinnatavale õppekavale, mis avaneb alalehe "Koolitused" alt välja toodud ka sarnaseid tellimuskoolitusi asutuse avalehe vaatel, mis erinevad eelkõige mahult. Potentsiaalsele õppijale võib see aga segadust tekitada. Komisjon soovib luua eraldi rubriigid avalikele koolitustele ning tellimuskoolitustele, sh täpsustada erinevused koolituse kirjelduses.

Arenguvõimalused

1. Asutusel puudub regulaarne õppekavade arendusprotsess ning komisjon soovib õppekavade arendamise perspektiivis õppekavade regulaarset ülevaatust vastavalt asutuse võimalustele (enne algava koolituse väljakuulutamist, kaks korda aastast, kord aastas vms).
2. Asutuse veebilehel on lisaks hinnatavale õppekavale, mis avaneb alalehe "Koolitused" alt välja toodud ka sarnaseid tellimuskoolitusi asutuse avalehe vaatel, mis erinevad eelkõige mahult. Potentsiaalsele õppijale võib see aga segadust tekitada. Komisjon soovib luua eraldi rubriigid avalikele koolitustele ning tellimuskoolitustele, sh täpsustada erinevused koolituse kirjelduses.

2. Õppekava erinevad osad moodustavad sidusa terviku. Õpiväljundid vastavad õppekava eesmärgile ja sisule ning on õppekavas planeeritud õppeaja ja meetoditega saavutatavad.

Suunised: Õpiväljundid kirjeldavad koolituse lõpuks omandatavaid teadmisi, oskusi ja hoiakuid ning nende saavutamist õppija poolt on võimalik kas koolituse käigus ja või selle lõpus hinnata. Kus asjakohane, vastavad õpiväljundid valdkonna kutsestandardi ja/või regulatsiooni nõuetele ([täienduskoolituse standard § 2 lg 2](#)).

Õppekava erinevad osad – pealkiri, eesmärk, õpiväljundid, õpingute alustamise tingimused (sh digiõppes osalemiseks vajalikud nõuded), õppesisu, õppemeetodid, hindamine, õppemaht – on omavahel kooskõlas ja moodustavad sidusa terviku ning võimaldavad koolituse sihtrühmal

ettenähtud ajaga saavutada õpiväljundid. Koolituse kirjelduses on nimetatud, milliseid tehnoloogilisi vahendeid õppijal on vaja, et veebiõppes osaleda.

ANALÜÜS

Hinnatavas õppekavas on sõnastatud järgmised õpiväljundid: “Koolituse lõpuks õppija: (a) mõistab ettevõtluse olemust ja ettevõtja rolli ühiskonnas laiemalt; (b) saab aru ettevõtluse toimispõhimõtetest ja orienteerub ettevõtluskeskkonnas; (c) omab teadmisi ettevõtte loomise ja tegutsemise alustest ning seda toetavatest tugisüsteemidest, äriplaani koostamisest ja rahastamise võimalustest; (d) on omandanud teadmised ja oskused luua ettevõtet, teab ettevõtte tegutsemise põhialuseid; (e) oskab luua äriplaani ja omab ülevaadet äriidee rahastamise võimalustest; (f) on suuteline alustama ettevõtjana ja ellu viima oma äriideed.”

Eneseanalüüsis on aga lisaks välja toodud õpiväljund “mõistab klientide ootusi ja oskab enda äriideed kohandada vastavalt sellele”. Õpiväljund “(d) on omandanud teadmised ja oskused luua ettevõtet, teab ettevõtte tegutsemise põhialuseid;” ei ole eneseanalüüsis välja toodud ning väljundid (e) ja (f) on sõnastatud ühiselt “oskab luua äriplaani; on suuteline alustama ettevõtjana ja ellu viima oma äriideed.”.

Tuginedes koolitusettevõtte eneseanalüüsile ja asutuse veebilehel koolituse kirjelduses toodud õpiväljunditele, siis esinevad siin teatud vastuolud.

1. Eneseanalüüsis esitatud õpiväljund “*mõistab klientide ootusi ja oskab enda äriideed kohandada vastavalt sellele*” koos hindamiskriteeriumi ning hindamisega ei ole kirjeldatud koolituse veebilehel olevate õpiväljundite seas.
2. Kodulehel olevad õpiväljundid:
  - a. “*omab teadmisi ettevõtte loomise ja tegutsemise alustest ning seda toetavatest tugisüsteemidest, äriplaani koostamisest ja rahastamise võimalustest*”
  - b. “*oskab luua äriplaani ja omab ülevaadet äriidee rahastamise võimalustest*”... on sisuliselt üksteise kordamine.
3. Kodulehel esitatud õpiväljund:
  - a. “*on omandanud teadmised ja oskused luua ettevõtet, teab ettevõtte tegutsemise põhialuseid*” ei ole märgitud eneseanalüüsi õpiväljundite kirjelduste hulgas ning on sisuliselt juba eelpool kirjeldatud õpiväljundite:
    - i. “*saab aru ettevõtluse toimispõhimõtetest ja orienteerub ettevõtluskeskkonnas*”
    - ii. “*omab teadmisi ettevõtte loomise ja tegutsemise alustest ning seda toetavatest tugisüsteemidest, äriplaani koostamisest ja rahastamise võimalustest*”

... kordamine.

Sellest tulenevalt on komisjonil keeruline mõista, milliste õpiväljundite saavutamist ikkagi taotletakse. Lähtuvalt öeldust soovib komisjon viia vastavusse kodulehel ja eneseanalüüsis esile toodud õpiväljundite kirjeldused ning vaadata kriitiliselt üle teineteist sisuliselt korduvad õpiväljundid ja neid korrigeerida.

Õppekavas on välja toodud teemaplokid,

1. Sissejuhatus ettevõtlusesse
2. Äriplaani, äriidee analüüs
3. Toode ja turundus;
4. Raamatupidamise põhialused;
5. Finantsplaneerimine ja tasuvusanalüüs;
6. Maksunduse alused;

7. Tööõigus.

Komisjoni hinnangul on aga teemad 3-7 katmata õpiväljunditega ning kuna vestlusel selgus, et hindamine toimub läbi erinevate teemaplokkide, on oluline need ka õpiväljundites välja tuua. Siinkohal soovib hindamiskomisjon koolitajal lisada õppekavasse täiendavad õpiväljundid. Mainitud puudustega nõustus koolitaja ka vestlusel.

Õppekavas on 50 kontakttundi jaotatud 10 kontaktkohtumise vahel ning lisaks 20 kontakttundi iseseisva õppena. Vestluse käigus andis koolitaja mõista, et tal on selge ettekujutus kui palju mingi teema aega võtab ning sageli on see sõltuvuses grupis olevate inimeste ettevalmistusest. Keerulisem on kindlasti jaotada iseseisva töömahu jagunemist teemaplokkide vahel ning koolitaja ei näe sellel ka vajadust. Komisjoni hinnangul tagab õppekavamaht kirjeldatud õpiväljundite saavutamise. Kuid arvestades seda, et enamus õppekavas olevate teemaplokkide õpiväljundid on kirjeldamata, siis selles osas õppekava hinnata ei ole võimalik.

Analüüsidest õppekava komponentide omavahelist sidusust võib komisjon järeldada, et koolituse pealkiri annab edasi õppeprotsessis toimuva sisulise osa. Koolituse tutvustus ja eesmärk annavad ülevaate sellest, millist lisaväärtust õppija õppeprotsessis saab. Koolituse veebilehel on kirjeldatud koolitusele oodatav sihtrühm. Sihtrühma kirjeldamine ei ole hindamiskomisjoni seisukohast korrektne ning vajab korrigeerimist.

Näiteks on kaks esimest sihtrühma kirjeldust teineteist kordavad:

1. *ettevõtlusega alustada soovivad inimesed;*
2. *algajad, kes soovivad omandada teadmisi ja oskusi oma ettevõtte loomiseks, abi äriplaani koostamiseks ja äriidee realiseerimiseks;*

Kolmandana on toodud sihtrühmaks juba kogemustega ettevõtjad, mis tekitab potentsiaalse vastuolu algajatega.

Koolitaja hinnangul tema siin vastuolu ei näe, kuna tihtipeale on kursusele jõudvad tegutsevad ettevõtjad seni toimetanud nii öelda oma põlve otsas. Tegutsev ettevõtja tähendab koolitaja sõnul seda, et inimesel on juba OÜ olemas, aga on seda teinud ainult oma oskuste põhjal. Koolitaja tõdemusel, ei pea sellesse sihtrühma kuuluvale õppijale selgitama, mis on äriidee, aga kõik muu on ikka vaja üle käia ja toetada. Lähtudes koolitaja kirjeldusest kolmanda sihtrühma osas vestlusel, soovib komisjon seda sihtrühma ka õppekavas sõnastada täpsemalt.

Veebilehel on õpingute alustamise nõudena esitatud keskharidus, mis hindamiskomisjoni arvates ei ole otstarbekas, kuna ettevõtlusega tegelevad inimesed ei pea ilmtingimata omama keskharidust. Vestluse käigus selgus, et koolitaja tegelikult keskhariduse olemasolu ei kontrolli. Koolitaja tõi vestlusel seesuguse tingimuse seadmise põhjendusena, et keskharidust mitte omavate inimeste arvutikasutusoskus, tarkvara kasutusoskus ja internetis toimetamise oskused on halvemad võrreldes keskharidus omavate õppijatega. Komisjoni hinnangul peaks sel juhul asutus koolituse alustamise tingimusi muutma vastavalt tegelikkusele vajadusele ehk tooma välja nõuded arvutikasutusoskustele ning neid ka enne õppija õppima asumist kontrollima.

Kasutatavad õppemeetodid toetavad eneseanalüüsis kirjeldatud õpiväljundite omandamist.

- 1) Eneseanalüüsis esitatud õpiväljund "*mõistab klientide ootusi ja oskab enda äriideed kohandada vastavalt sellele*" koos hindamiskriteeriumi ning hindamisega ei ole kirjeldatud koolituse veebilehel olevate õpiväljundite seas. Komisjon teeb ettepaneku lisada puuduv õpiväljund koolituse veebilehele.
- 2) Komisjoni hinnangul on mitmed olulised õppakavas välja toodud teemad õpiväljunditega katmata ning kuna vestlusest selgus, et hindamine toimub läbi erinevate teemaplokkide, on oluline need välja tuua ka õpiväljundites. Siinkohal soovitab hindamiskomisjon koolitajal lisada õppekavasse täiendavad õpiväljundid.
- 3) Sihtrühma sõnastus nii algajad kui kogunud ettevõtjad on eksitav. Siinkohal soovitab komisjon määratleda konkreetsemalt kogunud ettevõtja kirjeldus inimesena, kellel on olemas enda ettevõtte, kuid on seni tegutsenud iseseisvalt ning, kes vajab (uusi) teadmisi ettevõtluses toimetamiseks.

Arenguvõimalused

- 1) Õpiväljundid on asjakohased, kuid sõnastustes esinevad kordused, mis muudavad mõned õpiväljundid sisult sarnasteks. Komisjon soovitab vaadata kriitiliselt üle teineteist sisuliselt kordavad õpiväljundid ja neid korrigeerida.
- 2) Koolitusasutus on seadnud õppimise alustamise tingimuseks keskhariduse olemasolu, mis koolitaja sõnul eristab inimeste arvutikasutusoskust. Kuna seda nõuet täna asutus ei kontrolli ning see ei ole ka tegelik eesmärk, siis soovitab komisjon muuta õppimise alustamise tingimusi, lisades sinna arvutikasutusoskuse nõude koos vajaliku taseme kirjeldusega ning seda ka enne õppima asumist kontrollida.
- 3) Sihtrühma kirjelduses märgitud kaks esimest on teineteist kordavad. Korduse vältimiseks soovitab komisjon koostada üks sihtrühma kirjeldus või juhul, kui need on tegelikkuses sisult erinevad, need paremini ja selgelt eristavalt kirjeldada.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS

Õppekava arendamisega tegeleb koolitaja vastavalt vajadusele, milleks sisendi saab peamiselt Töötukassa ettepanekutest (näiteks äriplaani struktuurne muudatus). Samas on koolitaja muutnud vastavalt õppijate soovile/tagasisidele õppekava teemasid, sest sõltuvalt õpperühmade ettevalmistusest tuleb olla paindlik, mille tulemusena muutub koolituse fookus ja rõhuasetus. Näitena tõi koolitaja esile äriplaanis turundusega seotud temaatika, sest viimastel aastatel on suurenenud sotsiaalmeedia osatähtsus turunduses ning sellest tulenevalt on suurem vajadus digiturunduse oskusteabe järele. Kvaliteedinäitajaks koolitajale on see, kas õppijad saavad vastavalt esitatud äriplaanile rahalist toetust või mitte ning kas peale koolitust on õppijad loonud oma ettevõtte või mitte.

Esitatud õppekava sisu vastab õpetamisel olevatele esitatud teemadele ning õpiväljundid on seostatud saavutamist vajavate eesmärkidega. Samas juhib komisjon tähelepanu, et osad teemaplokkid on õppekavas õpiväljunditega katmata ning eneseanalüüsis kirjeldatud õpiväljund "*mõistab klientide ootusi ja oskab enda äriideed kohandada vastavalt sellele*" koos hindamiskriteeriumi ning hindamisega tuleks lisada koolituse veebilehele.

Õppekavaarenduse puhul tugineb koolitaja enda pikaajalisele kogemusele hindamisel oleva koolituse korraldamiseks ning Töötukassa vastavatele nõudmistele. Õppekavade arendamise protsess jäi hindamiskomisjonile siiski ebaselgeks just seetõttu, et puudub protsessi regulaarsus ja süsteemsus. Sihtrühma sõnastuses tuleb esile vastuolu, kuna koolitusele oodatakse nii algajaid kui kogemusega

ettevõtjaid, mis võib olla eksitava iseloomuga. Komisjoni hinnangul võiks koolitaja parandada kodulehel vastavat sõnastust. Samas ei saa ka komisjon nõustuda tingimusega, et koolitusel osalejal peab omama vähemalt keskharidust. Selle info võiks koolitaja eemaldada (liiatigi selle tingimuse täitmist ei kontrollita). Õpiväljundite kirjeldused ei vasta täielikult koolituse käigus läbitavate teemadega ning osade õpiväljundite sõnastused on omavahel sarnased. Siinkohal leiab hindamiskomisjon, et koolitajal tuleks viia õppekava õpiväljundite kirjelduste osa vastavusse täienduskoolituse standardiga.

Kuigi komisjon on toonud välja mitmeid puudusi valdkonnas õppekava ja õppekavaarendus, on paljud neist lihtsasti parandatavad ning seetõttu on komisjoni kaalutlushinnang käesolevale valdkonnale “Nõuded on põhiosas täidetud”.

ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS: Nõuded on põhiosas täidetud

II ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE

3. Koolitaja suunab õppijaid õppimise eest vastutust võtma.

Suunised: *Õppijad on kaasatud õppeprotsessi kujundamisse. See tähendab, et õppeprotsessi alguses on õppijatega läbi arutatud, mis on õppekava eesmärk, õpiväljundid, kuidas toimub õppimine ja hindamine ning kuidas antakse tagasisidet. Koolituse alguses on kaardistatud, milliste ootustega on õppijad koolitusele tulnud ning nende ootustega arvestatakse.*

ANALÜÜS

Eneseanalüüsist tuleb esile, et õppijad tulevad koolitusele erinevate ootustega, mille välja selgitamiseks koolitaja aktiivselt panustab. Kursuse algul lepitakse suuliselt kokku konkreetsed tähtajad erinevate tööde esitamiseks, millest tuleb kinni pidada. Ootuste väljaselgitamine toimub juba enne õppetegevuse algust e-posti vahendusel. Nende väljaselgitamiseks koolitaja konkreetset vormi ei kasuta. Lisaks toimub koolituse alguses jagamisring, kus igal osalejal on võimalik oma ootustest ja eesmärkidest täpsemalt rääkida. Eneseanalüüsist jäi mulje, et äriplaani kirjutamine on vabatahtlik ning juhul kui õpilane Töötukassalt raha ei taotle, siis ta ka äriplaani esitama ei pea. See ei ole aga kooskõlas asutuse veebilehel oleva informatsiooniga. Vestluse käigus selgus, et siiski kõik kursusel osalejad peavad äriplaani koostama ning seda ka kaitsma. Õpingute katkestamist tuleb koolitaja hinnangul ette üsna harva. Sisuliselt ei ole ära kadunud kedagi. Küll aga kasutab koolitaja motivaatorina enda võimalusi äriidee kujundamisprotsessis. Kui koolitaja paneb tähele, et äriidee pole ikka piisavalt hea, siis ütleb seda viisakalt, mitte kritiseerides ideed, vaid teostust. Üldiselt ei ole vaja koolitaja sõnul kedagi eraldi motiveerida. Kui õppijal tekib raskusi siis arutatakse koos “kuhu kinni jäädi”. Seega koolitaja suunab, toob näiteid ja annab põhjalikke selgitusi.

Lisaks kursuse jooksul pidevale tagasisidestamisele on koolitaja valmis õppijaid toetama ja pakub täiendavat tagasisidet kuu aega peale koolitust, mis on komisjoni hinnangul õppijaid võimestav ja tähelepanuväärne.

Tugevused

- 1) Koolitaja personaalne lähenemine õpilastele, eesmärgiga viia õpilaste alustatud äriidee eduka lõpuni “isegi siis kui õpilane oma mõtteis kusagile kinni jäi”.

- 2) Koolitaja annab õpilastele tagasisidet/vastab erinevatele küsimustele valminud äriplaani osas veel kuu aja jooksul peale koolituse toimumist.

4. Koolitajad kasutavad õppekava elluviimisel asjakohaseid õppemeetodeid, mis toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Suunised: Koolitaja lähtub koolituse läbiviimisel õppekavast ja toetab õppijat õppe protsessis. Kui koolitust viib läbi mitu koolitajat, on koolitajad koostöös läbi arutanud terve koolituse sisu ja tagavad, et koolitus moodustab õppija vaates terviku.

Õppemeetodid on asjakohased: nende valikul on arvestatud koolituse eesmärgi, õpiväljundite ja sihtrühmaga ning need toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel. Koolitaja kasutab õppekava eesmärkide saavutamiseks paindlikke ja vaheldusrikkaid ja õppijate eripärasid arvestavaid lähenemisviise, mis toetavad õppijate õppimist ning õpioskuste arengut.

ANALÜÜS

Koolitaja lähtub koolituse korraldamisel koolitusasutuse kodulehel esitatud õppekavast, mille korraldamiseks kasutab erinevaid õppemeetodeid. Vestluse käigus selgus, et kasutusel on nii klassikalised loengud kui grupitööd. Reeglina toimuvad koolitused kontaktõppena, kuid vajadusel pakub koolitaja ka hübriidlahendust. Seda kasutatakse juhul, kui ei ole võimalik kohale tulla (haigestumine, geograafiline asukoht vms), kuid soovitakse siiski õppetöös osaleda. Sellisel juhul on koolitaja pakkunud distantsilt õppijatele võimalust liituda Zoomi vahendusel õppetöoga.

Üldiselt on koolituspäeva ülesehitus koolitaja sõnul järgnev:

1. info andmine koolitaja poolt
2. info saamine koolitaja jaoks igalt õppijalt
3. grupitöö, kus nt saab teistelt tagasisidet või arutelu
4. kodutöö tagasisidestamine
5. uue kodutöö selgitamine

Komisjoni hinnangul toetavad kasutatavad õppemeetodid (loeng, grupiarutelu) õpiväljundite omandamist.

Lisaks on palju personaalset pöördumist, kus koolitaja annab igale osalejale personaalset tagasisidet või vastab nende küsimustele. Komisjoni hinnangul on see täiskasvanud õppija toetamise seisukohast hea lähenemisviis.

Õppematerjalidena kasutatakse Töötukassa poolt ettenähtud äriplaani- ja finantsprognoosi põhjasid. Koolitaja õpetab õppijaid edukalt kasutama neid materjale, mis on vabalt kättesaadavad (statistikaamet - turu-uuringuks, maksuamet - maksuküsimusteks jne). Lisalugemist kasutatakse, kui mingi raamat sobib hästi mingi teema juurde, siis jagab koolitaja ka linke jms. Materjali on koolitaja sõnul ehk rohkem kui isegi vaja oleks.

Õppetöös, sh äriplaani koostamisel, kasutatakse Google Drive'i keskkonda, sh toimub näiteks tabelivormide kasutamise oskuste lihvimine ning finantsprognooside koostamine Google Sheets vahendusel. Koolitaja põhjendab platvormi kasutust kättesaadavusega ehk kui MS Office tarkvara on tasuline ning ei pruugi kõikidel õppijatel olemas olla, siis Google Drive on tasuta ning eeldab vaid google konto omamist, mida koolitaja sõnul õppijad ka omavad.

5. Õppekavas on sätestatud lõpetamise tingimused ja väljastatavad lõpudokumendid. Õppija saab koolitajalt tagasisidet oskuste, teadmiste ja hoiakute omandamise kohta. Tunnistuse andmise korral hinnatakse kõikide õpiväljundite saavutamist.

Suunised: Lõpetamise tingimused on asjakohased ja lõpetamise dokumentide väljastamisel lähtutakse seaduse nõuetest ([täienduskoolituse standardi § 2 lõike 1 punktis 9 ja § 3 lõigetes 1 ja 2](#)). Kui koolituse lõpus antakse tunnistus, siis on alati hinnatud kõikide õpiväljundite saavutamist ja antud selle kohta õppijale tagasisidet. Hindamine on läbipaistev ja objektiivne ning toetab õpiväljundite saavutamist. Kui koolitus lõpeb tõendiga, siis annab koolitaja igale õppijale arengut toetavat tagasisidet oskuste, teadmiste ja hoiakute omandamise kohta. Hindamine ja tagasiside andmine toimub kas õppeprotsessi käigus või lõpus.

ANALÜÜS

Koolituse veebilehel puudub detailne kirjeldus selles osas, mille alusel väljastatakse tunnistus õpiväljundite omandamise kohta. Eneseanalüüsis on küll kirjeldatud, et

“koolituse lõppedes väljastatakse tunnistus, kuid seda juhul, kui osaleja on osalenud vähemalt 60% ulatuses koolitusel ning kirjutanud ja esitanud koolituse lõppedes äriplaani, mis on ka nõ kaitstud ehk ette kantud. Koolitusel omandatud õpiväljundeid kontrollib koolitaja äriplaani esitamisega, selle erinevate osade täitmise sisukusega”,

mis on vastuolus kooli veebilehel kirjeldatuga:

“koolitusel osalemist tõendab tunnistus, mille koolitusettevõtte väljastab kõikidele osalejatele, kes koolituse lõpuni käinud ning ka äriplaani kaitsnud.”

Siinkohal teeb hindamiskomisjon ettepaneku õppekavas vastav parandus sisseviia. Vestlusel selgitas koolitaja, et oluline osa tunnistuse saamiseks seisneb osalemises õppetegevuses. Juhul, kui õppija ei ole jõudnud esitada äriplaani õigeaegselt, siis annab koolitaja talle selleks lisavõimaluse ühe kuu jooksul peale koolituse toimumist, millele järgnevalt on võimalik saada ka tunnistus.

Lisaks juhib hindamiskomisjon tähelepanu, et õppekavas ei ole kirjeldatud tingimused, mille alusel väljastatakse tõend koolituse osalise läbimise kohta. Sellist olukorda, kus õpilasele oleks vaja olnud tõendi väljastamist osalise õppetöö läbimise kohta koolitaja ei mäleta, seega asutus neid ka seni väljastanud ei ole. Küll aga on komisjoni ettepanek siiski edaspidi lisada õppekavasse ka tõendi väljastamise kord, juhul kui on õppija, kes küll õppetöös osaleb, kuid näiteks äriplaani ei esita, ning kellel tekib õigustatud ootus tõendile õppetöös osalemise kohta.

Selle osas, mis puudutab tunnistusel kajastatavat informatsiooni koolituse läbimise kohta teeb hindamiskomisjon ettepaneku viia koolitaja poolt väljaantavad tunnistused vastavusse täienduskoolituse standardis kehtestatud (täienduskoolituse standardi § 3 lõige 3). Tõenditena esitatud tunnistusel puudusid täienduskoolitusasutuse pidaja registrikood; majandustegevusteate või tegevusloa registreerimisnumber Eesti Hariduse Infosüsteemis; tõendi või tunnistuse number.

Veebivestlusel selgus, et õppijate hindamisel kasutab koolitaja vahekokkuvõtteid, mille käigus toimub tagasisidestamine ning hinnangu andmine õpiväljundite saavutamise osas. Näitena tõi koolitaja vestlusel välja, et turu-uuringute koostamisel mängivad rolli kolm olulist komponenti nagu küsimustiku koostamine, vastuste analüüsimine ja tulemuste kirjeldamine ja finantsprognoside puhul on oluline

finantsplaan sh kulude/tulude tasakaal. Mainitud vahekokkuvõtete kaudu toimub ka õpiväljundite hindamine.

Lõpphindamine on tavaliselt planeeritud õppetegevuste viimasele päevale, mis võtab enda alla umbes 5-6 tundi. Ühe inimese kohta kulub tavaliselt 30-45 minutit. Ette on tulnud ka päevi, kus kaitsmine on veninud pikemaks (näiteks kaitsmine kahel päeval) juhul kui koolitusgrupp on suurem, kuid koolitaja sõnul ei ole sellisel juhtudel negatiivset tagasisidet õppijatelt tulnud.

Komisjoni arvates on eneseanalüüsis kirjeldatud hindamiskriteeriumid piisavad selleks, et kontrollida õpiväljundite omandamist. Küll aga juhib komisjon tähelepanu, et eneseanalüüsis toodud õpiväljund #5 õpiväljundi "*oskab luua äriplaani; on suuteline alustama ettevõtjana ja ellu viima oma äriideed.*" hindamisega, mille puhul on hindamismeetodina sõnastatud kriteerium "*kas ettevõtte on loodud ja /või toetus saadud*". Komisjoni hinnangul väljub seesugune hindamine koolituse ajaraamidest, millega nõustus koolitaja ka vestlusel. Kuigi koolitaja lisas, et tema jaoks on see oluline kvaliteedinäitaja tema koolitustele, kui õppijad saavad hiljem rahuldava otsuse rahastustaotluse kohta, ei ole see siiski komisjoni hinnangul pädev hindamismeetod. Selle asemel soovib komisjon sõnastada õpiväljund vaid äriplaani koostamise oskusena ning seda hinnata äriplaani kaitsmise käigus - kas oskus koostada äriplaani on omandatud või mitte.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Hinnatava õppekava lõpudokumentide väljastamise tingimustes ei ole kajastatud kõiki tingimusi, mida koolitaja rakendab tunnistuse välja andmiseks (eneseanalüüsi ning vestluse kohaselt lisandub sinna 60% osalusnõue õppetöös). Tuginedes täienduskoolituse standardi § 2 lõike 1 punktile 9 soovib komisjon lisada täpsustava nõude tunnistuse väljastamise tingimustesse õppekavas.
- 2) Eneseanalüüsis sõnastatud õpiväljundi "*oskab luua äriplaani; on suuteline alustama ettevõtjana ja ellu viima oma äriideed.*" hindamismeetodina on sõnastatud kriteerium "*kas ettevõtte on loodud ja /või toetus saadud*". Seesugune hindamine väljub aga koolituse ajaraamist ning komisjon soovib sõnastada käesoleva õpiväljundi äriplaani koostamise oskusena ning seda hinnata äriplaani kaitsmise käigus - kas oskus koostada äriplaani on omandatud või mitte.

Arenguvõimalused

- 1) Õppekavas on välja toodud vaid tunnistuse andmise kord ning kuigi asutuse sõnul ei ole tekkinud seni vajadust väljastada tõendit, peaks selle väljaandmise tingimused siiski õppekavas kajastatud olema, mistõttu soovib komisjon selle õppekavasse lisada.

6. Õppijatelt kogutakse tagasisidet õppimisele ja õpetamisele ning tulemusi analüüsitakse ja arvestatakse õppeprotsessi parendamisel.

Suunised: Õppijaid innustatakse andma koolitajale tagasisidet õppimise ja õpetamise protsessi kohta. Tagasisidet kogutakse süsteemselt. Tagasiside küsimused kajastavad koolituse erinevaid aspekte, näiteks õppijate rahulolu õppesisu, meetodite, hindamise, õppe mahu ja koolitajaga. Tagasiside tulemusi analüüsitakse ja arvestatakse õppeprotsessi parendamisel.

ANALÜÜS

Eneseanalüüsist selgub ja vestlusel sai kinnitust, et süsteemset tagasisidet koolitaja õpilastelt ei kogu. Samas on koolitaja kodulehel võimalus jätta üldist tagasisidet (kanaliteks: facebook, instagram, linkedin) sh on õpilastel võimalik saata jooksvaid kommentaare, küsimusi, märkuseid, kriitikat, ettepanekuid otse koolitaja meiliaadressile. Koolitaja sõnul hindab ta oma töö tulemuslikkust jooksvalt ning vajadusel küsib päeva lõpus kommentaare õppijatelt. Vestluse käigus tõi koolitaja esile kaks näidet, kus on hilisemalt kuulnud õppijate tagasiside põhjal teinud muudatusi oma õppetöös. Näiteks sai õppija Töötukassalt rahalise toetuse osas eitava vastuse, kuna õppija esitas toetuse valdkonnas, mis seda ette ei näinud. Siinkohal õppis sellest olukorrast koolitaja, et olla tulevikus paremini kursis töötukassa rahastamise valdkondlike nõudmistega. Käesoleval hetkel kontrollivad õpilase valdkondlikku rahastustaotlust koolitaja juba koostöös töötukassa konsultandiga. Teine puudus leidis aset EAS-i kaudu rahalise toetuse saamise kriteeriumite tõlgendamises ning nendest põhjalikumalt käsitlemises koolitusprotsessis. Nüüd loetleb koolitaja kriteeriumid selgelt ette juba koolituse algul.

Kuigi koolitaja tõi vestlusel mõningaid näiteid, kuidas on õppijatelt saadud tagasiside põhjal viinud sisse muudatusi õppetöösse ehk on toimunud teatav tagasiside kogumine ja analüüsimine, ei ole see komisjoni hinnangul piisav. Selleks, et süstemaatiliselt mõista, kuidas õppijaid rohkem toetada ning õppetööd edukamalt läbi viia, soovib komisjon edaspidi rakendada süsteemset tagasiside kogumist, mis muuhulgas käsitleb koolituse erinevaid aspekte, näiteks õppijate rahulolu õppesisu, meetodite, hindamise, õppe mahu ja koolitajaga.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Asutusel puudub tagasiside kogumise vorm, süsteem ning regulaarsus. Selleks, et õppijate kogemuse põhjal teha parendusi õppekavas ja õppetöös on vajalik koguda neilt tagasisidet, mistõttu soovib komisjon asutusel tagasiside kogumise protsess läbi mõelda, luua vajalik süsteem tagasiside kogumiseks ning seda arendustegevusteks rakendada.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE

Koolitusele tulijad on erinevate ootustega, mille väljaselgitamine leiab aset juba enne koolituse toimumist. Koolituse algul toimub nn jagamisring, mille käigus õpilased räägivad oma eesmärkidest ja ootustest koolitusele. Koolitaja kasutab sageli ka personaalset lähenemist õpilastele tagasiside andmisel. Koolitaja toetab oma õppijaid nii läbi personaalse lähenemise, kui ka pakkudes tuge ning tagasisidet ka kuu aega peale koolituse lõppemist.

Kasutusel olevad õppemeetodid (loeng ning grupiarutelud) on asjakohased ning toetavad õpiväljundite saavutamist. Õpiväljundite saavutamist hinnatakse kujundava hindamise näol kursuse käigus, sh erinevate kodutööde tagasisideandmiseks, va eneseanalüüsis esitatud õpiväljundit #5, mille juurde toodud hindamismeetod ei mahu koolituse ajaraamistikku. Selle asemel soovib komisjon sõnastada õpiväljund äriplaani koostamise oskusena ning hinnata selle saavutamist äriplaani kaitsmisel.

Lisaks juhib hindamiskomisjon tähelepanu sellele, et õppekavas sätestatud lõpetamise tingimused ei ole kooskõlas täienduskoolituse standardiga seda nii tunnistuse kui tõendi väljastamise tingimuste osas. Tunnistuse väljaandmise tingimused erinevad õppekavas sellest, mida tegelikult rakendatakse (ehk mida tõi asutus välja nii eneseanalüüsis kui ka hindamisvestlusel) ning tõendi väljaandmise kord asutusel puudub, sest koolitusasutus ei väljasta tõendeid. Viimase on komisjon märkinud arenguvõimalusena,

sest see ei ole küll kohtustus, kuid siiski õppe suures mahus läbinud, kuid äriplaani mitte esitanud õppijal on õigustatud alus paluda sel juhul endale väljastada tõend koolituse läbimise kohta.

Eneseanalüüsi aruandest selgus, et regulaarset tagasisidet õppijatelt ei koguta (puudub tagasiside vorm/küsimustik). Õpilastel on võimalus jätta oma tagasiside koolitaja poolt kasutuses olevates sotsiaalmeedia kanalites ning koolitaja isiklikule meiliaadressile.

ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE: Nõuded on põhiosas täidetud

III KOOLITAJAD

7. Koolitajatel on koolituste läbiviimiseks vajalik erialane kvalifikatsioon, õpi- ja/või töökogemus ja täiskasvanute koolitaja pädevus. Info koolitajate kompetentside kohta on kättesaadav koolitusasutuse veebilehel. Koolitaja arendab regulaarselt oma erialaseid ja täiskasvanute koolitaja pädevusi.

Suunised: Info kõigi koolitajate kompetentsust tõendava kvalifikatsiooni, õpi- ja/või töökogemuse kohta on kättesaadav koolitusasutuse veebilehel ([TäKS § 11 lõige 2](#)). Veebilehel on koolitajate kompetentside kirjelduses lisaks erialasele kvalifikatsioonile ja varasemale töökogemusele märgitud asjakohane erialane ja täiskasvanute koolitamise alane enesetäiendamine. Koolitusasutus on määratlenud nõuded koolitajatele (sh praktikajuhendajatele) ning neid rakendatakse koolitajate (sh praktikajuhendajate valikul). Asutusel on olemas praktika läbiviimise põhimõtted. Koolitaja analüüsib oma tegevust, võttes mh arvesse õppijate tagasisidet, ning hoiab end kursis uuemate suundadega nii eriala- kui täiskasvanukoolituse valdkonnas.

ANALÜÜS

Eneseanalüüsist selgub, et koolitusasutuse ainsaks koolitajaks on Kristo Krumm.

Koolitusasutuse veebilehel on toodud koolitaja CV, milles on kirjeldatud tema õpi- ja töökogemus. Lisaks on eraldi kirjeldatud koolitaja kogemus ettevõtja ning koolitajana; esinemine teaduskonverentsidel ja välislektorina; tunnustused õppejõu ja koolitajana.

Veebivestlusel tõi koolitaja välja oma peamised koolitusvaldkonnad, milleks on ettevõtlus (peamiselt alustava ettevõtja koolitused), juhtimine, finantsid (raamatupidamine ja finantsprognoos) ning turundus, samuti on koolitaja teinud meeskonnakoolitusi.

Koolitajal on pikaajaline töökogemus nii koolitaja kui ka õppejõuna. Praegusel ajal on ta Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskonnas turunduse lektor.

Veebivestlusel selgus, et koolitaja on ennast koolitatavates valdkondades arendanud osaledes konverentsidel, valdkondlike võrgustike ja organisatsioonide tegevuses, erialast kirjandust lugedes. Koolitaja leiab, et areng toimub ka koolitades. Heaks võimaluseks enesearenguks on olnud osalemine külalislektorina erinevates ülikoolides. Näiteks koolitas ta käesoleva aasta suvel Ida-Saksamaal teemal "Inimene kui bränd".

Koolitaja sõnul on ülikool tööandjana pakkunud mitmeid täiskasvanute koolitamise alaseid enesetäiendamise võimalusi, samuti IT alaseid koolitusi. Näiteks osales ta sel suvel kahenädalasel koolitusel Sloveenias, kus õppis "case-study" põhist õppemeetodit ja selle rakendamist.

Veebivestlusel selgus, et koolitajal on varasemalt olnud täiskasvanute koolitaja kutse tase 6, kuid on mugavusest taastõendamist edasi lükanud. Koolitaja tõi välja, et kutse taotlemisel ja taastõendamisel tehtav eneseanalüüs on hea võimalus ennast koolitajana analüüsida.

Koolitusasutuse veebilehel "Teised minust" alajaotuses on õppijate tagasiside koolitajale. Tagasisidest selgub, et hinnatakse koolitaja praktilisi teadmisi valdkonnast, häid näiteid, huvitavat läbiviimist ja koolituste kasulikkust.

Koolitusasutuse veebilehel on koolitaja CV-s kirjas "Tunnustused", millest selgub, et koolitaja on saanud rohkelt tunnustusi, näiteks valitud korduvalt TTÜ Tallinna Kolledzi parimaks õppejõuks; Tallinna Ülikooli aasta koolitajaks 2019 ja Äripäeva Akadeemia aasta koolitajaks 2022.

Tugevused

- 1) Koolitaja on saanud koolitaja ja õppejõuna rohkelt tunnustusi (aasta koolitaja, aasta õppejõud), mis annab kinnitust nii koolitaja kui ka tema läbiviidava õppe heast kvaliteedist.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE KOOLITAJAD

Komisjoni hinnangul on koolitajal koolituste läbiviimiseks vajalik erialane kvalifikatsioon ja töökogemus, samuti täiskasvanute koolitamise alane pädevus. Koolitaja arendab ennast regulaarselt nii erialaselt kui ka täiskasvanute koolitajana. Info koolitaja kompetentside kohta on kättesaadav koolitusasutuse veebilehel.

Komisjon toob positiivselt esile ja hindab kõrgelt tunnustusi, mida koolitajale on omistatud.

Eelnevat arvesse võttes on komisjoni koondhinnang hindamisvaldkonnale koolitajad "nõuded on täidetud".

KOOLITAJAD: Nõuded on täidetud

IV RESSURSID

8. Füüsiline ja/või digiõppe keskkond on asjakohane ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Suunised: Füüsiline keskkond vastab tervisekaitse, töötervishoiu ja tööohutuse nõuetele ja on õppijatele ohutu. Koolituse kirjelduse juures on olemas info ruumide ligipääsetavuse osas. Veebikeskkonnas läbiviidava õppe puhul arvestatakse õppija vajadustega. Õppija toetamiseks õpiväljundite saavutamisel on kavandatud aja- ja asjakohased digitehnoloogilised lahendused, sh vajadusel e-õppe keskkond.

ANALÜÜS

Veebivestlusel selgus, et koolitusasutuse koolitused toimuvad nii füüsilises keskkonnas, veebis kui ka hübriidõppena.

Eneseanalüüsis on toodud, et füüsilises keskkonnas toimuvate koolituste puhul peab koolitusasutus ruumide valikul oluliseks ligipääsetavust (ka erivajadustega inimestele), parkimise ja einestamise võimalusi ning välja on kujunenud kindlad koostööpartnerid. Veebivestlusel selgus, et koolitaja kasutab nn klassiruumi koolitusteks peamiselt hub-keskkondi, mida saab rentida tunni kaupa. Selliseid keskkondi on kõikjal Tallinnas, neil on hea asukoht ja ligipääsetavus nii auto kui ka ühistranspordiga, samuti on seal olemas kõik õppe läbiviimiseks vajalik ning tasuta kohv koridoris. Tuntuimaks hub-lahenduste pakkujaks on Workland.

Veebikeskkondadest on koolitustel kasutusel peamiselt Zoom. Veebivestlusel tõi koolitaja Zoomi eelistena välja selle loogilise ülesehituse, salvestamise ja *whiteboardi* kasutamise võimaluse. Koolitaja on Zoomi kombineerinud ka programmiga Prezi. Õppeprotsessi käigus kasutavad õppijad mitmeid Google põhiseid programme nagu Google Ads, Analytics ja Drive, samuti tabelarvutusprogramme. Viimased on koolitaja kogemuse põhjal õppijate jaoks kõige keerulisemad. Üldiselt on koolitaja hinnangul õppijate digioskused head. Koolitaja sõnul saab koolituse käigus õppijate digioskuste tase kohe selgeks. Enamasti õpitakse õppe käigus ka eelpool toodud programmide kasutamist.

Komisjon märkas, et koolitusasutuse veebilehel pole infot selle kohta, kas koolitus toimub füüsilises keskkonnas, veebis või hübriidõppena. Komisjon juhib koolitusasutuse tähelepanu sellele, et täiskasvanute koolituse seaduses § 10 on sätestatud, et “täienduskoolitusasutuse pidaja kirjeldab täienduskoolituse õppekavas õppekeskkonda, kus täienduskoolitust läbi viiakse”. Täienduskoolituse standard § 2 on kirjeldatud täienduskoolituse õppekava nõuded: (1) Täienduskoolituse õppekavas sätestatakse vähemalt järgmised andmed: 7) õppekeskkonna kirjeldus.

Samuti pole koolitusasutuse veebilehel kirjas, millist veebikeskkonda kasutatakse ja millised digivahendid on vajalikud õppes osalemiseks.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Koolitusasutuse veebilehel puudub koolituste juures info, kas koolitused toimuvad füüsilises või veebikeskkonnas või hübriidõppena. Komisjon soovib lisada info koolituste õppekeskkondade kohta koolitusasutuse veebilehele.
- 2) Koolitusasutuse veebilehel puudub koolituste juures info, millised digivahendid on õppijale vajalikud õppes osalemiseks. Komisjon soovib lisada veebilehele info koolitustel vajalike digivahendite kohta.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE RESSURSID

Kokkuvõtvalt leiab komisjon, et koolitusasutus arvestab nii füüsilise kui ka digikeskkonna, samuti digitehnoloogiliste lahenduste valikul õppijate vajaduste ja eripäradega.

Komisjoni hinnangul ei ole koolitusasutuse veebilehel toodud infot selle kohta, millises keskkonnas koolitus toimub ning millised digivahendid peavad õppijal olema, et õppes osaleda.

Komisjoni koondhinnang ressursside hindamisvaldkonnale on “nõuded on põhiosas täidetud”.

RESSURSID: Nõuded on põhiosas täidetud